

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 24. juni 2005

- ./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering notat og grundnotat om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Med venlig hilsen

Hanne Lauger

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet/ 5. og 8. kontor

J.nr. PD6011/5282

24. juni 2005

PLM/EMFJ

FVM 282

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens forordning om ændring af bilag II, del B i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler

Kommissionen har den 20. juni 2005 fremsendt forslag om ændring af bilag II i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Forslaget skal behandles i en procedure III i Den stående Komité for Økologisk Landbrug. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle forslaget på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Forslaget forventes sat til afstemning ved møde i Den Stående Komité for Økologisk Jordbrug den 1. juli 2005.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Gødning og jordforbedringsmidler

Med forslaget vil det blive tilladt at anvende et restprodukt med kalkindhold fra saltproduktion i bjerge. For anvendelse er det en betingelse, at behovet anerkendes af de nationale kontrolorganer eller kontrolmyndigheder. Produktet skal for at kunne anvendes i Danmark overholde EU's forordning om gødning (EF) nr. 2003/2003 og gældende dansk lovgivning om gødning.

Plantebeskyttelsesmidler

Ethylen

Med forslaget vil anvendelsesområdet for ethylen blive udvidet. Ethylen, som i dag anvendes i konventionel landbrugsproduktion, er et syntetisk fremstillet plantehormon. Ethylen er allerede tilladt i økologisk produktion til eftermodning af bananer. Anvendelsesområdet udvides med dette forslag til eftermodning af kiwifrugter og kakifrugter samt til blomsterinduktion af ananas.

Det skal bemærkes, at Fødevarestyrelsen ikke har bemærkninger til udvidelsen af anvendelsesområdet.

Calciumhydroxid

Med forslaget vil det desuden efter økologiforordningen blive tilladt at bruge calciumhydroxid (læsket kalk) til frugttræer som fungicid (svampebeskyttelsesmiddel) for at bekæmpe *Nectia Galligena* (frugttræskræft). Calciumhydroxid er pt. ikke godkendt af Miljøstyrelsen. De danske producenter vil kun kunne bruge Calciumhydroxid, hvis Miljøstyrelsen på baggrund af en ansøgning efterfølgende giver tilladelse.

Regeringen kan støtte forslaget. Generelt er regeringen restriktiv med hensyn til at tillade nye stoffer i den økologiske produktion. Men det anerkendes, at der kan være medlemsstater med særlige behov.

Restprodukter med kalkindhold fra saltproduktion stammer fra en ikke-kemisk udvinding af salt og bør kunne anvendes som tilsvarende mineralske gødningsmidler under forudsætning af, at gødningsmidlet kan overholde kravene til handelsgødning.

Ethylen forekommer naturligt i modnende frugter og er allerede tilladt til eftermodning af bananer. Der kendes ingen naturlige alternativer.

Calciumhydroxid kan være et godt alternativ til kobber mod frugttræskræft. Da Calciumhydroxid anvendes i vinterhalvåret, vil den miljømæssige effekt være begrænset på grund af iltning umiddelbart efter udsprøjtning.

Såvel de miljømæssige som arbejdsmiljømæssige regler skal iagttages ved anvendelse af stofferne.

Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet/ 5. og 8. kontor

J.nr. PD6011/

24. juni 2005

PLM/EMFJ

FVM 282

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens forordning om ændring af bilag II, del B i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler

Dokument AGRI/05/60856

Baggrund

Kommissionen har den 20. juni 2005 fremsendt forslag om ændring af bilag II i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Forslaget fremsættes med hjemmel i art. 13 i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Forslaget skal behandles i en procedure III i Den stående Komité for Økologisk Landbrug. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle forslaget på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Forslaget forventes sat til afstemning ved møde i Den Stående Komité for Økologisk Jordbrug den 1. juli 2005.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet, idet der er tale om ændringer til en eksisterende retsakt.

Formål og indhold

Efter proceduren i artikel 7, stk. 4 i forordningen (EØF) nr. 2092/91 har nogle medlemsstater fremlagt ansøgninger med begrundelse for optagelse af produkter i bilag II til nævnte forordning. På baggrund af disse ansøgninger har Kommissionen fremsat dette forslag.

Gødning og jordforbedringsmidler

Med forslaget vil det blive tilladt at anvende et restprodukt med kalkindhold fra saltproduktion i bjerge. For anvendelse er det en betingelse, at behovet anerkendes af de nationale kontrolorganer eller kontrolmyndigheder. Produktet skal for at kunne anvendes i Danmark overholde EU's forordning om gødning (EF) nr. 2003/2003 og gældende dansk lovgivning om gødning.

Plantebeskyttelsesmidler

Ethylen

Med forslaget vil anvendelsesområdet for ethylen blive udvidet. Ethylen, som i dag anvendes i konventionel landbrugsproduktion, er et syntetisk fremstillet plantehormon. Ethylen er allerede tilladt i økologisk produktion til eftermodning af bananer. Anvendelsesområdet udvides med dette forslag til eftermodning af kiwifrugter og kakifrugter samt til blomsterinduktion af ananas.

Det skal bemærkes, at Fødevarestyrelsen ikke har bemærkninger til udvidelsen af anvendelsesområdet.

Calciumhydroxid

Med forslaget vil det desuden efter økologiforordningen blive tilladt at bruge calciumhydroxid (læsket kalk) til frugttræer som fungicid (svampebeskyttelsesmiddel) for at bekæmpe *Nectia Galligena* (frugttræskræft). Calciumhydroxid er pt. ikke godkendt af Miljøstyrelsen. De danske producenter vil kun kunne bruge Calciumhydroxid, hvis Miljøstyrelsen på baggrund af en ansøgning efterfølgende giver tilladelse.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres om forslaget.

Gældende dansk ret

Området er reguleret af Rådets forordning 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler som ændret ved KFO 2381/94, KFO 1488/97, KFO 1973/2000, KFO 463/2001 og KFO 473/2002. Området er endvidere reguleret ved bekendtgørelse nr. 244 af 2. april 2004 om økologisk jordbrugsproduktion med senere ændringer (økologibekendtgørelsen). Området vedrørende handel med gødning er reguleret ved Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 om gødning, lov nr. 853 af 25. september 1996 om gødning og jordforbedringsmidler m.m. og bekendtgørelse nr. 960 af 16. december 1998 om gødning og jordforbedringsmidler. I tilfælde af at produktet

indeholder 1 % fosfor (P) eller derover, er området reguleret ved bekendtgørelse nr. 223 af 5. april 1989 om indhold af cadmium i fosforholdig gødning.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslaget har ingen statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser.

Høring

Forslaget har været i høring i § 2-udvalget (landbrug). Økologisk Landsforening har meddelt, at forslaget ikke giver anledning til bemærkninger. Økologisk Landforening bemærker dog, at calciumhydroxyd er et helt almindeligt produkt, der allerede i dag anvendes til bl.a. bygningsvedligeholdelse (visse typer kalk). Økologisk Landsforening bemærker afslutningsvist, at det vil være meget fint med et miljømæssigt uskadeligt stof til bekæmpelse af frugttræskræft, men det er ætsende og skal omgås med varsomhed.

Landbrugsraadet har meddelt, at erhvervet finder, at det er vigtigt, at kalkforbindelser er et produkt, som kan sidestilles med naturligt forekommende kalk-forbindelser (som er tilladte) og at der ikke sker en opkoncentrering af uønskede stoffer i kalkslammet. Kalk anvendes i forvejen til blandt andet bygningsvedligeholdelse og organisationerne finder, at det er acceptabelt. Landbrugsraadet bemærker endvidere, at man kan støtte at calciumhydroxid tillades som et miljøvenlig middel, der kan supplere kobber til bekæmpelse af sygdomme i frugttræer. Hollandske forsøg viser, at læsket kalk har en rimelig virkning mod frugttræskræft. Produktet beskrives som stærkt ætsende og derfor skal der tages forholdsregler i relation til arbejdsmiljøet, men da produktet anvendes i vinterhalvåret må den biologiske effekt af midlet formodes at være begrænset, da det iltes umiddelbart efter udsprøjtning til CaCO₃. Endeligt kan organisationerne støtte, at ethylen, der er et særligt plantehormon, som frugterne selv producerer, kan anvendes til at styre modning under transport.

Forbrugerrådet bemærket, at man på grund af den korte svarfrist ikke har haft mulighed for at forholde sig til forslaget. Forbrugerrådet bemærker således, at man ikke kan tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

På vegne af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd finder LO det meget problematisk, at det tillades at anvende plantebeskyttelsesmidler i økologisk landbrug. Der sendes efter LO's opfattelse et forkert signal til forbrugerne, som har en helt klar opfattelse af, at plantebeskyttelsesmidler ikke anvendes i økologisk landbrug. Det bemærkes endvidere, at LO har problemer med de to stoffer, da de danske miljøregler siger, at hvis et middel er godkendt som plantebeskyttelsesmiddel af Miljøstyrelsen, skal man for at udbringe det have et sprøjtecertifikat. LO anfører desuden, at ethylen er en gasart, der sammen med luft kan danne eksplosive blandinger, og som også ved høje koncentrationer kan forårsage åndenød, bevidstløshed og forstyrrelser i hjerterytmen. Desuden er der undersøgelser, der viser, at ethylen i organismen omdannes til

ethylenoxid, der medfører en kræftisiko. Dette medfører, at de personer, der skal udbringe dette stof, skal have udleveret de fornødne personlige værnemidler, herunder åndedrætsværn ved udbringning. Samtidigt skal det sikres at medarbejderen følger reglerne for, hvor længe man maksimum må arbejde med åndedrætsværn, samt de andre regler udstukket af Arbejdstilsynet. LO bemærker endvidere, at calciumhydroxid dannes ved, at vand tilsættes calciumoxid. Calciumhydroxid virker irriterende på luftveje, øjne og hud, men i betydeligt ringere grad end calciumoxid. For at anvende calciumhydroxid, skal man derfor anvende værnemidler i form af beskyttelsesdragt og åndedrætsværn ved opblanding af calciumoxid med vand, og efterfølgende anvende beskyttelsesdragt, men efter al sandsynlighed også åndedrætsværn afhængigt af, hvor det udbringes. LO understreger, at også her skal Arbejdstilsynets retningslinjer følges. LO anbefaler på denne baggrund, at man fra dansk side stemmer nej til forslaget.

Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at det er korrekt, at der ikke må anvendes pesticider i økologisk jordbrug. Der må dog i et begrænset omfang anvendes naturlige produkter som plantebeskyttelsesmidler. Ethylen er allerede tilladt i henhold til økologiforordningen til eftermodning af bananer. Såvel de miljømæssige som arbejdsmiljømæssige regler skal iagttages ved anvendelse af stofferne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte forslaget. Generelt er regeringen restriktiv med hensyn til at tillade nye stoffer i den økologiske produktion. Men det anerkendes, at der kan være medlemsstater med særlige behov.

Restprodukter med kalkindhold fra saltproduktion stammer fra en ikke-kemisk udvinding af salt og bør kunne anvendes som tilsvarende mineralske gødningsmidler under forudsætning af, at gødningsmidlet kan overholde kravene til handelsgødning.

Ethylen forekommer naturligt i modnende frugter og er allerede tilladt til eftermodning af bananer. Der kendes ingen naturlige alternativer.

Calciumhydroxid kan være et godt alternativ til kobber mod frugttræskræft. Da Calciumhydroxid anvendes i vinterhalvåret, vil den miljømæssige effekt være begrænset på grund af iltning umiddelbart efter udsprøjtning.

Såvel de miljømæssige som arbejdsmiljømæssige regler skal iagttages ved anvendelse af stofferne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget forventes vedtaget med kvalificeret flertal.

Forslaget forventes sat til afstemning ved møde i Den Stående Komité for Økologisk Jordbrug den 1. juli 2005.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.